

Läsnyckel

Flodvågen

Anne Rooney

I en nära framtid har de så kallade "klimatflyktingarna" blivit allt fler. Killarna spelar fotboll som vanligt men marken är ovanligt sumpig. Somliga tycker att man redan tagit emot tillräckligt många flyktingar, men snart kommer klimatförändringarna att påverka även deras liv på alla tänkbara sätt.

Innan du läser

Titta på omslaget och beskriv vad du ser. Vilken stämning tycker du bokomslaget ger? Vad signalerar silhuetten? Var verkar berättelsen utspela sig? Vad säger bokens titel om bokens handling?

Läs baksidestexten. Vem tror du kommer vara bokens huvudperson? Vad tror du kommer hända mellan Kevin, Peter och den mörke killen vid fotbollsplanen?

Efter läsningen

Vad tyckte du boken handlade om? Välj tre ord som beskriver handlingen (inte vad du tyckte om boken).

Vad tyckte du var mest intressant?

Berätta om de karaktärer du tyckte bäst/sämst om.

Kan du komma på något du tycker skulle gjort boken bättre?

Vem förändrades mest från hur den var i början till slutet?

Berätta vad du tror hände sen, efter bokens slut. Kommer de fram till gården? Följer mamman med? Går det att leva på den platsen?

Boken utspelar sig i en ganska nära framtid. Hur tror du världen ser ut om cirka 10 år?

Flyktingar

Ta reda på mer om asylrätt. Läs på t ex migrationsinfo.se. (Titta t ex under frågan "Vem får asyl?")

Fundera över hur Danny tar sig in i England. Varför går han tillväga som han gör? Varför söker inte Danny asyl tror du?

Vem är flykting? Vilka skäl godtas som flyktingskäl? Vad är "papperslösa"? Varför kan det vara konstigt att prata om invandrare som "illegala"?

När Peter skadat Danny vill inte Kevin ta honom till en doktor av rädsla för att doktorn ska ange honom. Vad gäller i Sverige om en papperslös behöver sjukvård?

Om du själv skulle bli tvungen att flytta långt bort redan imorgon – vilka tre grejor skulle du ta med dig? Vad skulle du sakna mest från där du bor nu?
När du börjar skolan i det nya landet och alla pratar ett annat språk, vilket ämne skulle vara lättast för dig att hänga med i?

Gömda flyktingar

Har du hört talas om Anne Frank? Hon fanns på riktigt men dog i ett koncentrationsläger under andra världskriget efter att familjen blivit angiven. Efter kriget fann man hennes dagbok som handlar om familjens tid som gömda flyktingar. Den där dagboken med rutiga pärmar som en 13-årig flicka började skriva är nu en av världen mest lästa böcker och ingår i Unescos världsminneslista över det som ska skyddas till nästa generation.

I boken skildras hur det är att leva som gömd i en krigssituation. Hur tror du det är att leva som gömd idag?

Varför väljer Kevin att gömma Danny? Skulle du gömt honom? Kan du tänka dig att gömma flyktingar? Under vilka omständigheter kan det vara försvarbart att gömma sig enligt dig? Läs gärna följande (ganska långa) artikel:

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/sa-lever-de-gomda-i-sverige/>

Kevin och Peter

Varför frågar Peter Danny om vilken gata han bor på i London?

Peters beteende ogillas av de flesta men ändå säger ingen emot honom. Tror Peter att de flesta håller med honom? Tycker du det är svårt att gå emot någon med motsatt åsikt? Varför säger inte Kevin emot honom?

Peter säger något som ofta hörs i flyktingdebatten: att vi inte har plats för alla som "vill" fly. Tror du flyktingarna kan välja om de vill fly eller inte? Vart bör flyktingarna ta vägen? Ger Peters åsikter honom rätt att behandla Danny som han gör?

Kevin väljer att göra det rätta och rädda Peter – men tycker du han gör rätt i att rädda Peter?

Varifrån tror du Kevin fått sin rättrådighet? Hur ser hans bakgrund och hans roll i familjen ut? Vad vet vi om Peters och Dannys bakgrund?

Havsnivåer

Hur märker Kevin och de andra att klimatet håller på att förändras? Vad händer mer än att fotbollsplanen blir blöt?

Hur ser verkligheten ut? Stiger havsnivåerna? Varför? Hur har kustlinjerna förändrats över tid? Leta kartor från förr och jämför med moderna kartor.

På vilket sätt skulle platsen du bor på kunna påverkas av klimatförändringar?

Översättning

Vad tänkte du när du läste bokens titel? Boken heter i original *Rising Tide* – tycker du *Flodvågen* är en bra översättning av titeln? I boken kallas klimatflyktingar med ett slanguttryck för "klimmar". I originalet kallas de i första upplagan för "climrefs" (kort för climate refugees) och i andra upplagan för "runners". Vilket av de förslagen tycker du är bäst? Har du något eget förslag på hur slanguttrycket kunde översatts?

*

Till läraren:

Tips: Rollspel kan vara ett utmärkt sätt att få fördjupad kunskap i komplicerade ämnen och ett färdigt rollspel är ofta inte så svårt att leda som man kanske föreställer sig. På nätet finns flera resurser kring rollspel och flyktingar och klimat. Googla! Du kan t ex hitta rollspel både på FN:s och UNHCRs hemsidor och det finns också organisationer, Röda Korset till exempel, som kanske kan komma till skolan och leda rollspel. Tidsåtgången är ofta flexibel men i länken nedan anger UNHCR ca 3–4 timmar. Vill man veta mer om vad rollspel i skolan är och få några handfasta råd kan man läsa boken "Rollspel i skolan: upplevelsebaserat lärande" utgiven på Btj Förlag.

http://fn.se/wp-content/uploads/2016/06/Barn_p%C3%A5_flykt-1.compressed.pdf

<http://fn.se/engagera-dig/fniskolan/metod-material/manskliga-rattigheter-for-klassemet/ungas-ratt-i-ett-forandrat-klimat/>

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!